

ШЕРХАН МҰРТАЗА АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТАРАЗ УНИВЕРСИТЕТІ

ПРОФЕССОР-ОҚЫТУШЫЛАР ҚҰРАМЫ МЕН БІЛІМ АЛУШЫНЫҢ АР-НАМЫС КОДЕКСІ

Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университетінің профессор-оқытушылар құрамы мен білім алушылары университетті тек білім мен кәсіби құзіреттерді қалыптастыратын орта емес, адамның тұлғалық, зияткерлік және азаматтық әлеуеті дамитын ортақ құндылықтар кеңістігі деп таниды. Университет атауы білім мен кәсібилікпен қатар адал болуды, азаматтық ұстанымды, ұлттық рухты және адамдық биіктікті ұстануды міндеттейді.

Осыған орай университет қауымдастығы Ар-намыс кодексін қабылдайды, оның қағидаттарын мүлтіксіз сақтайды және өзінің кәсіби, академиялық және қоғамдық қызметінің негізі ретінде басшылыққа алады.

ПРОФЕССОР-ОҚЫТУШЫЛАР ҚҰРАМЫНЫҢ АР-НАМЫС КОДЕКСІ

1. Профессор-оқытушылар құрамы қызметінің басты бағыты – білім алушылармен жұмыс жасай отырып, олардың білімділігі мен мәдениетін арттыру, елдің шынайы патриоттарын тәрбиелеу. Оқытушы білім алушылардың бойында адалдық, әділдік, жауапкершілік, отаншылдық және заң мен тәртіпті құрметтеу құндылықтарын қалыптастыруға ықпал етеді.
2. Оқытушы өз ісінің кәсіби маманы болуы керек. Ол теориялық білімін үнемі жетілдіріп, педагогикалық шеберлігін арттырып отырады. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын адал іздену негізінде жүргізіп, өз тұжырымдарының дәлелділігі мен шынайылығын қамтамасыз етеді және алынған нәтижелерді жауапкершілікпен ұсынады. Ол кәсіби қызметінде академиялық адалдық қағидаттарын сақтап, білім алушыларға еңбексүйгіштік пен адал еңбектің үлгісін көрсетеді.
3. Оқытушы – адалдықтың, зиялылықтың, мәдениет пен адамгершіліктің үлгісі. Ол Қазақстан мемлекетінің құндылықтарын насихаттайды, «Адал азамат» қағидаттарын өз қызметі мен күнделікті мінез-құлқында басшылыққа алады, сыбайлас жемқорлықтың, тәртіпсіздік пен жауапсыздықтың кез-келген көріністеріне қарсы тұрады. Оқытушы заң мен тәртіп талаптарын сақтауды және құрметтеуді өзінің кәсіби әрі азаматтық міндеті деп санайды.
4. Білім алушыны кемсітуге, қорлауға, психологиялық қысым көрсетуге және қызметтік өкілеттілігін асыра пайдалануға жол бермейді.
5. Оқытушы білім алушыларға еңбек және оқу тәртібін сақтаудың маңыздылығын, әріптестерге құрметпен қараудың қажеттілігін өзінің жеке үлгісі арқылы көрсетеді. Ол өзіне, сөзіне және іс-әрекетіне жоғары талап қояды, жіберген қателіктерін ашық мойындап, оларды адал әрі жауапкершілікпен түзетуге тырысады. Оқытушы тәртіптілік пен жауапкершілікті жоғары бағалап, білім алушыларды өз міндеттерін сапалы орындауға және қоғам алдындағы жауапкершілігін сезінуге тәрбиелейді.
6. Оқытушы өз әріптестері мен білім алушылардың кәсіби қызметін бағалауда адал әрі әділ, жинақы, сөзі мен ісі үйлесімді болуы керек. Қызметіне қатысты маңызды мәселелер бойынша өз ұстанымын ашық білдіріп, пікірін нақты дәлелдермен негіздей білуі қажет. Бағалау барысында әділдік, шынайылық және академиялық адалдық қағидаттарын басшылыққа алады, жеке мүддеге, таныстыққа немесе өзге де ықпалдарға жол бермейді.

7. Білім алушылармен қарым-қатынаста кәсіби шекараны сақтайды.
8. Білім алушының сыни ойлауына, ғылыми ізденісіне және шығармашылық бастамасына жағдай жасайды.
9. Ғылыми еңбектерде академиялық адалдық қағидаларын сақтайды және өзге зерттеушілердің еңбегін құрметтейді.
10. Университеттің даму стратегиясы мен академиялық құндылықтарын қолдайды.
11. Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университеті профессор-оқытушылар құрамының ар-намыс кодексі – қоғам мен мемлекет мойындаған жалпыадамзаттық моральдық қағидалар мен адамгершілік нормаларға негізделген, адал мінез-құлықты талап ететін моральдық нормалар, міндеттер мен талаптар жүйесі. Оның өзегін адал азамат қалыптастыруға бағытталған тәрбие, заң мен тәртіпті құрметтеу, кәсіби жауапкершілік, әділдік және академиялық адалдық құндылықтары құрайды.

БІЛІМ АЛУШЫНЫҢ АР-НАМЫС КОДЕКСІ

1. Білім алушы Қазақстан Республикасының лайықты азаматы, заң мен тәртіп қағидаттарын құрметтейтін және сақтайтын Адал азамат. Ол таңдаған мамандығының кәсіби маманы болуға және шығармашыл тұлғаға тән үздік қасиеттерді бойында дамытуға ұмтылады.
2. Білім алушы адалдықтың, мәдениеттілік пен адамгершіліктің үлгісі болып табылады, әдепсіздік пен азғындық көріністеріне төзбеушілік танытады және жынысына, ұлтына немесе діни сеніміне байланысты кемсітуге жол бермейді.
3. Білім алушы үлкендерді құрметтейді, айналасындағыларға дөрекілік көрсетуге жол бермейді, әлеуметтік тұрғыдан қорғалмаған адамдарға жанашырлық танытады және мүмкіндігінше оларға қамқорлық жасауға тырысады. Адал азамат ретінде ол өз әрекетіне жауапкершілікпен қарап, қоғамның игілігіне қызмет етуге ұмтылады.
4. Білім алушы заң мен тәртіпті сақтауды, өз құқықтары мен міндеттерін білуді және өзге адамдардың құқықтары мен бостандықтарын құрметтеуді азаматтық парызы деп санайды.
5. Білім алушы салауатты өмір салтын ұстанады және зиянды әдеттерден толықтай бас тартады.
6. Білім алушы жоғары оқу орнының дәстүрлерін құрметтейді, оның материалдық, интеллектуалдық және ақпараттық ресурстарына ұқыпты қарайды, тазалық пен тәртіпті сақтайды.
7. Білім алушы шығармашылық белсенділікті (ғылыми-білім беру, спорттық, көркемөнер және т. б.) дамытуға, корпоративтік мәдениетті арттыруға және жоғары оқу орнының имиджін нығайтуға бағытталған кез-келген қызметті қажетті әрі пайдалы деп санайды.
8. Жоғары оқу орнының қабырғасынан тыс жерде де білім алушы өзінің жоғары оқу орнының өкілі екенін әрдайым есінде ұстайды және оның абыройы мен беделіне нұқсан

келтірмеу үшін бар күшін салады. Қоғамдық орындарда өзін жауапкершілікпен ұстап, заң мен тәртіп талаптарын сақтайды.

9. Білім алушы академиялық адалдықты бұзудың барлық түрлерімен күресуді өзінің міндеті деп санайды. Оларға мыналар жатады: бақылау білімін бағалау рәсімдері кезінде көшіріп алу және басқа адамдардың көмегіне жүгіну; кез-келген көлемдегі дайын оқу материалдарын (рефераттарды, курстық жұмыстарды, бақылау жұмыстарын, дипломдық жұмыстарды және басқа да жұмыстарды), соның ішінде интернет-ресурстардан алынған материалдарды өз еңбегінің нәтижесі ретінде ұсыну; жоғары баға алу үшін туыстық немесе қызметтік байланыстарды пайдалану; дәлелді себепсіз сабаққа келмеу, сабаққа кешігу және оқу сабақтарын себепсіз босату.

10. Адал азамат академиялық адалдықты, әділдікті және жауапкершілікті өзінің басты құндылықтарының бірі деп санайды. Білім алушы өз білімін адал еңбегімен арттыруға және өз жетістігін әділ жолмен қалыптастыруға ұмтылады.

11. Білім алушы өзінің әлеуметтік желілердегі жарияланымдары мен қоғамдық мінез-құлқына жауапкершілікпен қарайды.

12. Университеттің атағын өзінің жеке мүддесі үшін пайдаланбайды.

13. Білім алушы профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлердің кәсіби қадір-қасиетін құрметтейді, өзге білім алушылардың құқықтары мен жеке шекарасын сақтайды.

14. Білім алушы академиялық адалдықты бұзудың жоғарыда аталған барлық түрлерін Қазақстанның болашақ экономикалық, саяси және басқару элитасына лайықты сапалы әрі бәсекеге қабілетті білім алуға сәйкес келмейтін әрекеттер деп есептейді.

15. Білім алушы «Адал азамат» қағидаттарын басшылыққа ала отырып, білімге ұмтылуды, еңбексүйгіштікті, әділдік пен жауапкершілікті, отаншылдықты және заң мен тәртіпті құрметтеуді өзінің азаматтық ұстанымы деп қабылдайды.

Ш.Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университетінің ғылыми Кеңесінде қаралып, бекітілді. 29.08.2025 жыл, хаттама №1.